

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá	1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer használt garmond sora 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fölvesznek:	
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22)	
Hausenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)	
Nyilttéri czikkok	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb czikkok díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések külföldök.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy órá 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olesó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest, 1872 mart. 19.

(A.) A képviselőház tegnapi ülésében a baloldal végre mégis időszereinek tartotta a választási törvényjavaslattal szemben folytatott csufos eljárását lehetőleg indokolni. Maga ezen tény annyiban örvendetes, a menyinyben azt mutatja, hogy a baloldal maga is kezdi szégyelneünyomoruságos magaviseletét s legalább sophismákkal s ferdtésekkel, de mindenestere mentegetőzni iparkodik. Ghiczy Kálmán vállalkozott a nehéz szerepre, hogy a szerecsent fehérre mossza. Ghiczy Kálmán kétségekivül a legsympatikusabb egyéniség a baloldalon; az egykori hyperconservativ protonotarius post tot discrimina rerumis megörzé a conservativokat jellemző nyugodtságot; tehetsége, szónoki képessége és tanulmányai messze Tisza Kálmán fölé helyezik őt, ki csak is oly pártnak, melyet a francziák „partie de l' ignorance”-nak, a tudatlanság pártjának neveznek, s mely elnevezés joggal illik a mi szellemszegény baloldalunkra, lehet vezére. Végül ő ama korban van, hol a személyes dicsvágy és önzés már nem működnek oly féktelenül, mint az ifjabb emberekben, mint például pártvezértársában, ki a ministeri tárczáért dühös harcztot folytat, noha tudnia kellene, hogy a harcztban a haza vérezik el.

De mindazon személyes tisztelet daczára, melyet Ghiczy Kálmán a képviselőházban s azon kívül élvez, tegnapi beszédéről nem mondhatni mást, mint azt, hogy bizony ő sem volt képes a hangosan beszélő tényeket sophismaival megczáfolni, ő sem tudta a szerecsent fehérre mosni, sőt álokoskodásokkal telt beszéde után még világosabban látjuk, hogy a baloldal abdicált a szélsőbal javára, hogy ezen csekély, de ravasz töredék eszközévé aljasította magát. Ghiczy Kálmán avval indokolja a baloldal ezen Flankenbewegungját a szélsőbalhoz, hogy a kormány az esti ülések időtartamának előleges meghatározásába egyezni nem akart. Nem tudjuk, ezen állítás valótlanúságát, vagy kicsinyességét csodáljuk-e inkább? Telát azért, mert az ülések—tegyük fel—néha

esti nyolcz, néha tíz óráig tartottak volna, a baloldal megtagadta programját, elfogadta a szélsőbal csufos eszközeit, melyeket két napon át maga is megbélyegzett! Ez azután az „elvhü” párt. De tegyük föl, hogy az ülések tartamának meg nem határozása csakugyan sérelmes lett volna s így akkor a baloldal eljárása indokolva volt. Minek folytatja azonban a baloldal ez eljárását ma, midőn Németh Albert indítványának elfogadásával a napi ülések időtartama is szorosan meghatároztatott? Ghiczy Kálmán nagyobb szolgálatot tett volna pártjainak, ha az ilyen okoskodások helyett nyiltan bevallja, hogy pártja egyenesen a parlamenti többség jogai ellen támad fel, hogy a szélsőbaloldalhoz csatlakozott, mert meguntá eddigi sovány programját s elfogadta a szélsőbalat, mely örültség ugyan, de az örültségben legalább van némi rendszer.

Nem akarjuk a tárgyat tovább folytatni, mert Ghiczy beszédének többi állításai is ép oly gyöngék mint a fentebbi; kostoloul ez is elég. Épen e sorok írása közben értesülünk, hogy a baloldal mégis észre kezd térni s hogy újra van remény, miszerint képviselőházunk a botrányok posványából tisztességesen kibontakozik. A baloldal néhány küldötte ma Lónyai grófnak ismételve compromissumot ajánlott s indítványozta, hogy a képviselőház a nyilvános ülés helyett ma zárt ülést tartson, hol bizottság küldessék ki megállapodás létrehozataira vegeti.

Lónyai gróf e módus procedendit nem találta alkalmasnak; végre abban történt megállapodás, hogy a két párt ma délután négy órakor külön külön értekezletet tart, megállapítja követeléseit s néhány bizalmi férfit választ, kik holnap reggel kilencz órakor közös tanácskozást tartanak Somssich Pál elnöklete alatt. Hogy ez újabb kísérletnek több eredménye lesz-e, mint a pénteken egy hete kezdettnek, az egyedül a baloldaltól függ. Annyi bizonyos, hogy a választási törvényjavaslat fölvére nézve pártunk concessiót nem tehet.

Más kérdésekben azonban szívesen fog minden engedményt megtenni, mi a haza jóllétét nem veszélyezteti.

A kolozsvári baloldal.

III.

(vyv.) Uram, uram, szeretve tisztelt Sám László uram! Én a neve elébe tett epithont idézőjegyek nélkül is szívemből megszavazom, s ön tudja azt, hogy mit tesz az. Bármily nagy, s még most áthidalhatlan mélység választja is el politikai álláspontjainkat, soha se tudtam megtagadni azon rokonszenvelet és becsülést, a melylyel ön iránt mindig viseltetem. Ön egy finomabb kedélyű, szellemű ember marad azon téren is, a melyen az emberi gyarlóság oly hamar uvalma alá szokta keríteni a nemesebb lényt. Nem mondom, hogy ön a krisztusi jellem magasságában emelkedik ki polgártársai felett. Miként a napban is vannak protuberantiák, a melyeket — korunk egyik legnagyobbserü találmánya, a spectroscop segítségével — többé nem valami megfajthetetlen tűnemény gyanánt vizsgálunk, ugy önnök is vannak tán holmi apró gyarlóságai. Homines sumus. De van önnök, még mint politikusnak is, egy nagy erénye. Ön még akkor is, midőn a rostrumon megjelenik, magával viszi anobilis emelkedett szellemet, mely nagybecsüli saját véleményét, de azért a más vélemények meggyőződését is tisztelni kívánja, legalább nem gyalázza azt még akkor sem, ha az a legmerevebben ellenkezik a csálhatatlan debreczeni pápa „egyedül üdvözítő” baloldali dogmájával. Ön ne lehet még tréfálni,

humorizálni is, s ha véletlenül hamarjában nem találna valamire cadentiát, nem tesz ugy mint a közönséges agitatorok, a kik nagy hetykén előállanak minket — néha legszentebb érzelmeinket se kímélve — a közönség előtt kifigurázni, guny és neveltség és gyűlölet tárgyává tenni; de ha az ember velők vitába bocsátkozik, ha a sok mindenféle „elménezkodésekre” az ember szintén humoros ötletekkel kezd vissza röppentyüzni, ha veszik észre, hogy eszmékkel nem győzik a kedélyes harcztot, rendezsen meg szoktak haragudni, s a kedélyeskedést — kifogyván a töltés a patrónásból — azon térre viszik át, a hol nincs szükség eszmékre, s a hol mindig ők a hősök, mert egy önmagát becsülő, jóízű ember még csak önvédelmére se veheti kezébe az általuk használt fegyvert.

Enyelegünk tehát egy kicsit. Mi nem fogjuk aval végezni, hogy fogjuk magunkat, s megharagsunk egymásra. Eziránt bizonyos vagyok, mert önnök az eszmék patrónása sokkal teltebb, mint nálam, s ha én jól állhatok magamról, annyival nyugodtabb lehetek e tekintetben egy fölénnyel bíró férfiuval szemben.

Ön olyan szeretetreméltó volt, hogy a kolozsvári baloldal számára a redoutban tartott szónoklata közben egy kedélyes adomát hozott fel, az igazi papáról meg az álpapáról, így akarván illusztrálni és jól emlékeztetbe vésni, hogy a mi reformjaink nem igazi reformok, s hogy mi a különbség a jobb és baloldal közt.

Helyes! illusztráljuk a dolgokat! Vannak emberek, azok a szegény iparos polgártársaink, a kik (mint minden magyar ember) tanulni szeretnek, de nem érkeznek ám mindent elolvasni, mindent megtanulni, mindennek végére járni, hogy alaposan ítélhessenek ilyen nagy és szerfelett komoly kérdésekben. Fejügy valaki meggyőződik, hogy a mi a legjobban árát az ő tévedéseinek; épen a szegény ember az, a ki nemcsak neveltséges, hanem szánandó helyzetbe jut, ha elvétí s véletlenül azt nézi igazi papának, a melyik csak cifránt felöltöztetett farsangi figura, mely bőkezűleg osztja az áldást, de nem üdvözít.

Annyi bizonyos, hogy az önnök debreczeni papája mennyet földet, minden bűnök megbocsátását, aranyhegyeket és öröküdvösséget ígér a híveknek, a kik az ő csálhatatlanságában biznak, s az „egyedül üdvözítő baloldali programot” egész áhitatossággal — beveszik. És az a politikai pápa hasonlít is a római papához annyiban, hogy minket, a kiknek más politikai hitvallásunk van, s az ő infallibilitási dogmája ellen tiltakozunk, szintén eretnekeknek bélyegez, s jesusitái és inquisitorai által sanyargattatja legjobb hazafui meggyőződésünket. A római pápa kiátkoz minket vallásos hitbeli meggyőződésünktől; s ön, a vallászabadság embere, bizonyosan nem helyesli ő szentségének ezen türelmetlenségét. Az önnök papája a politikai téren semmivel se türelmesebb, a véleményzabadságnak semmivel se őszintébb pártolója. Beszél ő véleményzabadságról, de bibornokai s a nyers „frater”-ek által annak rendje szerint ránsüstitetni kívánja a hazafiatlanság, jogelárverezés stb. bélyegét, mint ha bizony a mi politikai hitvallásunk nem ép oly szent és tiszta hazafiai meggyőződésen alapulna. Nős hát ebben hasonlít az önnök papája a római papához, az igazihoz, a kinek Szent Péter templomában a lábát szokták csókolni; egyebekben bizony ahoz a másíkhöz út aval a különbséggel, hogy míg a római álpápa csak a carneal napjaiban s csak az utczán komédiázik, addig ő a nemzet szent esarnokában, a parlamentben játsza le szánandó szerepét; épen most tesz ki magáért az egész ellenzékek egyetemen — ad majorem patriae gloriam! Oh, ne csodálkozzék ön, tisztelt barátom, hogy mi el oldalról, honnan oly kevés komolyság, türelmesség és államférfiúi előrelátás nyilvánul, a hazára nézve (ez idők szerint) nem várunk egyebet, mint a mi a carneal után következő bűjtöltet, a multat s a jövőt! Ehen hal, ha még bűjtöltetjük, inségre és pusztulásra jut a szép baloldali program mellett, s ha nem gondoskodunk vetérről, aratásról, mig annak a programnak napjai előjönnek, ha nem látunk munkához, ezzel a szerényebb, de practicus jobb oldali programmal, akkor nem lesz mire felépítsük azt a szép Nagy-Magyarországot, mert a szegény ember addig nem élhet cs. k aval,

hogy „éljen a baloldal, le a magyar miniszteriummal s vesszen a jobboldal!” Az eféle „hazafias” kurjantások csak ugy mennek, ha a jobboldal politikája rövidlátó bölcsességgel falba nem rugatuk; ha biztosítva van a béke, ha nem akad fenn az üzlet, ha az iparos — az önnök által emlegetett, s mindnyájunk által sóvárgott jobb idők jöttéig is — becsültes mesterségét zavartalanul és hasznosan folytathatja.

Ugy képzelem önnöket, baloldalt, mint egy nagylelkű derék embert, a ki így szól a néphez: Fiaim ti éhesek vagytok. Nő csak jőjetez hozzám; én tartalak igazán jól. Itt az étlap: van benne fricandó, pástétom, töltött káposzta, minden a mit a szemetek szátok kíván. Nem tállhatom ugyan fel még most, mert sok minden hiányzik s jobb időkre kell várni. De addig legyen elég nektek — ez az étlap.

Ideát a jobboldal meg azt mondja: Fiaim, jertek ide, ha jó kell nektek. Fricandó itt nincs; de czifra étlap helyett adok becsületes jó kenyeret. Az ad erőt a munkához. A val fenntarthatjátok magatokat, s ha a dolgot nem kerületek, lassankint jólétre vergődhetek. Lásunk munkához, gyarapodjunk, fejlődünk, izmosodjunk, s ne ábrándozunk most a val a nagyszerű spájczedülával, a mivel tova tul kinalgatnak. Majd eljön annak is az ideje, s lehet belőle még magnum áldomás is, ha lesz eszünk szép türellemmel várni, szép kitartással és (ha lehet) egyetértéssel dolgunk után látni, mert az idő egy nagy capitális, mely annak, a ki megbecsülni és felhasználni tudja, ropant kamatokat hajt, annak pedig, a ki örökre csak kritizál s magát nagy álmok kedvéért téltelenségre kárhoztatja, annyit se hajt, a miből napról napra eltengjen.

Az önnök eljárásában nincs logica. Maguk el- s mégis ingamutatnak. A hivatást, hogy csak segítsenek, mert ez öökös dolog!

Az incompatibilitási törvényjavaslat.

A képviselőház egyik határozata a választási törvényjavaslat sorsával szoros összefüggésbe hozta azon javaslatát is, mely a képviselő megbízással való összeférhetlenségét bizonyos közzolgálati kategóriáknak szabályozza. A ház ugyanis még a választási törvény felletti általános vita alatt határozatilag kimondta, hogy a két—választási és incompatibilitási — törvényjavaslat együtt fog szentesítettetni és törvényerőre emeltetni.

Mint tudva van, a belügyminister által az incompatibilitás tárgyában benyújtott javaslat nem annyira az összeférhetlenséget szabályozta, mint inkább azon szempontból indult ki, hogy a képviselőház tagjai közt — bizonyos szála l é k o n felül — közhivatalnokok ne lehessenek. E szempontot a ház egyik pártja sem találta helyesnek, hanem az incompatibilitás eszméjének inkább megfelelő kategóriák felállítását kívánta a törvény alapjaként elfogadtatni.

Azon helyzetben vagyunk, hogy a ház központi bizottsága által ezen alapon átalakított nagyfontosságú törvényjavaslat után, melyet már közlénk, az ahoz egy osztály által benyújtott különvéleményt — lapársaink közt első — a következőkben olvasóinknak bemutathatjuk.

Különvélemény

a képviselő megbízás és a közhivatal összeférhetlenségéről szóló törvényjavaslat tárgyában benyújtott központi bizottsági jelentéshez.

Az ugynevezett incompatibilitási törvénynek nem lehet egyedüli feladata a hivatalnokok kirekesztése a parlamentből. Ily alapon a törvénynek éle kizárólag egy osztály ellen lenne irányozva, az ily törvény nem emelkedik azon elv magaslatára, mely egyedül indokolhatja megalkotásának szükségességét; az ily törvény mig egyrésztől méltó elégtelenséget szűlné a kizárólagosan sujtott osztály kebelében, másfelől, mint minden félrendszabály, meg-hiusitáná saját bevallott célját is.

A fő, az irányadó nézpont, melyből az incompatibilitási törvény megalkotásánál ki kell indulnunk, nem lehet egyéb, mint a képviselőház ellenőrzési képességének emelése, függetlenségének megővése.

A másik, figyelembe vételt kívánó tekintet, hogy az állások összehalmozása kárára válnék magának a közügynek, nem annyira elvi, mint inkább gyakorlati jelentőséggel bír.

Ugyde a jelzett nézpontnak csak részben felelnének meg még az által is, ha minden rendes évi fizetéssel ellátott hivatalnok állására kiterjesztetnék a képviselői megbízással való összeférhetlenség határozványát.

Az osztályok előadójából alakult központi bizottság megállapodásai azonban még annyira sem terjeszkednek; még — a szó szorosabb értelmében vett — hivatalnoki állásoknak is csak egy részére mondják ki a képviselői megbízással való összeférhetlenséget, egy hátsó ajtót nyitva ez által azon eshetőség számára, hogy az összeférhetőknek declarált categoriák közül még több képviselő juthasson a parlamentbe, mint a mennyi jelenleg valamennyi hivatalnoki rangosztály tagjai közül bevásárolta van.

Egy másik categoriára, mely a képviselőház ellenőrzési képességet sokkal nagyobb mértékben gyöngíti, függetlenségét jóval tetemesebben veszélyezteti, mely a kormányhoz nem hivatalos állás, hanem sokkal erősebb kötelek, az anyagi érdek kötelei által van csatolva, az összeférhetlenséget még részben sem terjeszti ki a központi bizottság szövegezése.

E lényeges hiány betöltése, s a fennírt-tett félrendszabály kiegészítése céljából a központi bizottsági szövegezés 1-ső §-ának első alinea — VIII osztály megállapodása szerint — következő szerkezettel lenne helyettesítendő:

„A képviselői megbízással összeférhetlen állást foglalnak el:

a) az állami, törvényhatósági vagy községi hivatalnokok, vagy a kik évi rendes fizetéssel járó állami, törvényhatósági, illetőleg községi alkalmazásban vannak, habár nyugdíjra nincs is igényük;

b) a hadseregnek, honvédségnek, vagy a hadi tengerészetnek tetteles szolgálatban álló tagjai;

c) kik a kormányval munkaszervezési, szállítási vagy hasznabérleti viszonyban állanak e viszony fennálltáig;

d) az állam által kamatbiztosítással vagy államsegéllyel ellátott vállalatoknak nekedélyessei, habár csak a kormány által kiadott előengedélynek vannak is birtokában;

e) kik bármely vállalatnál fizetéssel ellátott oly alkalmazásban vannak, melyre a kormány által nevezettek ki;

f) a lelkészek és segédlelkészek.

Ezeket felül a központi bizottsági szöve-

gezésnek 2-ik §-ából a második és ötödik pont, mely a Budapesten székelő valóságos ministeri tanácsosoknak, és az országos egészségügyi tanács tagjainak állását a képviselőséggel összeférhetőknek határozza, egyszerűen kihagyandó lenne.

Ily módon a VIII-ik osztály véleménye szerint megnyerné a szövegezés, az incompatibilitási törvény azon alapfeltételét, hogy elvégezze kiindulás pontját, s az észszerűen lehetséges általánosság kiterjedésének határát.

„Az incompatibilitási törvénynek — így nyilatkozik egyik szép beszédében maga Deák Ferencz (Az 1865—8. országgyűlés képviselőházának naplója XI. kötet, 400—401 l.) — elvből kell kiindulnia, s általánosnak lennie. . . Én, folytatja — a ház függetlenségét meg akarom óvni, e függetlenségnek azonban nemcsak a kormányban látom, hogy úgy szóljak — ellenségét, hanem látom máshol is, és pedig oly ellenségét, a ki veszélyesebb, s mondjuk ki az igazat, botrányosabb lehet. . . Én nem tudnék abban megegyezni, hogy ha incompatibilitási törvényt hozunk, abból kimaradjon azok kizárása, a kik akármely vállalatra nézve az országgyűlés beleegyezését sürgetik, tőle engedélyt várnak. Ez nagyobb ellensége a függetlenségnek annál is, mi a kormánytól származhatik.“

Pest, 1872, márcz. 16-án.

Molnár Antals. k.
a VIII-ik osztály előadója.

Országgyűlés.

Pest, mart. 19.

A képviselőház mai ülésén először az ideigl. büntetőügyi törvényjavaslatot megvizsgáló bizottság megválasztottak nevei hirdettek ki és pedig: Chorin Ferenc, Pittler Dezső, b. Fillenbaum Ferenc, Hodossy Imre, Horváth Boldizsár, Kiss Miklós, Mátyus Aristid, Ormos Sándor, Paczolay János, Percel Béla, Pulszky Ágost, Szőgyényi László, Török Albert, Vályi János, Vécsei Tamás. A bizottság azonnal megalkult.

Lázár Ádám, Madarász József, Kvassay László, Kiss Miklós, Péchy Tamás és Orbán Balázs kérvényeket nyújtanak be, melyek a kérvényi bizottsághoz utasítatnak.

Irányi Dániel kéri a házat, engedje meg neki, hogy holnapután indokolhassa a választási visszaélések s vesztegetések megbüntetésére vonatkozó javaslatát. — A ház beleegyezik.

Lázár Ádám, Madarász József, Kvassay László, Kiss Miklós, Péchy Tamás és Orbán Balázs kérvényeket nyújtanak be, melyek a kérvényi bizottsághoz utasítatnak.

Emlékezés Versaillesre*)

(Angolból.)

I.

Ez előtt mintegy száz évvel egy főrangú francia delnő a kiifjabb éveiben meg lehetős szabadon élt, vénségében arra a gondolatra jött, hogy jutalmat alapítson az erény számára. E bőkezűsége színhelyül saját kastélyának faluját Champterre-t választá, s hogy része lehessen amaz előre ujdonságszerű látványban, mely szerint az erény már e világ versenypályáján nyertes lesz, elhatározta, hogy életében megalapítja e díjt s nem hagyja halála utánra, mikor — mint rendesen szokott — örökösei és hagyományosaitól kellene azt kicsikarni. Hivatott hát egy törvénytudót, a ki megismerkedt a hagyomány-levelet, melyben a feltételek szabatosan és világosan fel lőnek sorolva. A helység előbbkellőinek (notables) minden évben június 15-én Sz. Modestus napján össze kell gyűlniök s elhatározniök, ki a legerényesebb nő a faluban. Ha vita keletkezik e kényes kérdés felett, és a vélemények egyenlőleg oszolnának meg, a legidősebb előbbkellő szavazata döntene; mert erről feltették, hogy mint az években ugy e tárgy ismeretében is feljűlmulja társait. Közbe legyen mondva: önkö figyelmét nem fogta kikerülni, hogy én előbbkellőkről (notables), nem pedig községi tanácsosokról szöloöttem, azon egyszerű okból, mivel a községi tanácsosság ekkor még nem volt feltalálva. Sötét korszaka volt az a politikának, mikor a földmives elég ostoba volt, csupán földjei, és a munkás csupán munkája után látni s nem követelt jogot abba eleget, hogy e miatt sem a földmivelés, sem más munka nem ment sokkal rosszabbul; de ezt az egyet én nem hihetem. Mihelyt a

*) Fölhívjuk t. olvasóink figyelmét e kizárólag érdekes közleményre melylyel egy irodalmi tekintély tisztelte meg lapunkat.

Szluha Benedek a közoktatásügyi ministert interpellálja, hogy van-e tudomása azon visszaélésekről, melyek előfordulnak a vallásügyi alaphoz tartozó egyik erdő kezelésénél.

Az interpellációk közölni fognak az illető ministerekkel.

A ház ezután áttér a napirendre, folytatja a választási tjavaslat részletes tárgyalását.

Még mindig a címmel vannak:

Péchy Tamás igéri, hogy beszédjében a tárgynál fog maradni. Ő nem fogadhatja el a címet, mert e törvényjavaslat nem módosítása az 1848-ki választási törvénynek, hanem lényeges megszorítása a választási jognak. Ezért Matolay indítványát fogadja el.

Salamon Lajos ugyanoly értelemben nyilatkozik s Matolay módosítását ajánlja.

Körmendy Sándor a parlamentarismus fogalmát definiálja s az elnök kétszer téríti a tárgyra. Végül következő indítványt tesz: „A ház a címet csak a törvényjavaslat teljes letárgyalása után határozza meg.“

Andrássy Gyula legszívesebben látná, ha a szerencsétlen törvényjavaslat a jobboldal által elejtetnék. Ha azonban ily hazafias tényre a nevezett párt nem tudna fölemelkedni, ő is azon indítvány mellett van, hogy a cím csak a törvényjavaslat teljes letárgyalása után határoztassék meg.

Huszár Imre panaszkodván a jobboldal merevsége ellen, elkezd bírálni a törvényjavaslatot, haragszik, hogy ez tényezőül említi az erdélyi 2. t.-cikket, holott a jobboldal annyszor emlegetvén az uniót, ama t.-cikket már nem is észszerű fölhozni a törvényhozáshoz. A címre nézve pártolja Matolay Etele módosítványát.

Fráter Imre ugyanazon módosítvány mellett szól.

Rónay János a mellett szavaz, hogy a tv.-javaslat címe csak annak teljes letárgyalása után határoztassék meg. Hosszasabban beszél a két párt közti compromissum szükségéről.

Eördögh Frigyes egy igen jó adomát beszél el persze rossz alkalmazásban: Midőn az 50-es évek legvadabb absolutismusa idejében egy előkelő magyar publicistát kérdeztek, hogy mint vélekedik az ország állapotáról: felelet helyett következő adomát beszélte el: egy sánta s vak koldus barátságot kötöttek. Volt egy talyigályuk s szamarok; a sánta hajtotta a szamarat, a vak pedig a kordéban ült. Így értek egy meredekhez, s a számár nagy nehezen vonszolta a talyigát fölfelé. A vaknak nem tetszett a lassu haladás s így kiáltott a sántának: najtsd már azt a lusta dögöt, hadd érjünk föl hamarabb! A sánta aztán dögönyözní kezdte a szamarat, ez nagy erőfeszítést fej-

jelölt, vitával vagy vita nélkül, meg lön választva, ki kellett kiáltani champterrei királynőnek és a választást követő vasárnap béki-sérni a templomba, hol ünnepélyesen megkoszorúzták fehér rózsá füzérrel, az ő kedvéért, és megajándékozták ötszáz ezüst frank nászadományval, leendő férje kedvéért. Az eljárás záradékaul volt diszebed az előbbkellők számára, megszűrozott póznára mászás, más hasonló mulatságokkal a közönség többi népe számára.

Elég az hozzá, ez évfordulati szertartás szép sikert tanusított, Mig a francia delnőben tartott, addig ő maga személyesen elnőkölt az ünnepélyen, buzdította a díj nyerteseket, nem saját életéből merített épületes példakkal, hogy maradjanak meg azon az ösvényen a melyen elindultak, és biztosította, hogy az erény ezen mint a más világon mindenemű jókhoz segíti őket; a mi nagyon szeretetre méltó lehetett a delnő részéről, de egyáltalában felesleges volt, mert mihelyt az erény ötszáz frankhoz segíthetett valakit, annak becsét kellőleg értette és méltányolta Champterreben a legvastagabb koponyájú is.

Néhány év mulva nem volt a faluban olyan leány, a ki szilárdul el ne tökélt volna magát, hogy erényes lesz husz éves koráig — mert husz év volt a határ, melyen tul megszűnt a frankokra választthatás. Champterre az egész környékben irigylendő jó hirbe jött, hogy páratlan zöldséget — a mi megvolt a díj kitűzése előtt is, — és hasonló páratlan lányokat termel a mi csak a díj kitűzése után kezdődött. Így telt az idő. Lassankint azonban a mint a világ az említett setét korszakból kivergődött s diadalmasan bébillegett a jelen felvilágosult évszázba, némi változások történtek. Legelsőben is az előbbkellők eltűntek, s minthogy soha senkit nem bántottak volt, utánuk sem bántottak senki. Az után következtek a községi tanácsosok, ezek egész tincshajákat téptek ki egymás fejéből a községi adók

tett ki; a foszladt istráng elszakadt. A kordé pedig szélsébesen gördült lefelé a lejtőn. No — így kiáltott a vak — most aztán már jól megy. Ez az adoma; alkalmazása pedig az, hogy most is így mennek nálunk a dolgok, nemcsak az absolutismus idejében. — Matolay módosítványát fogadja el.

Mukics Ernő Helfy módosítványát pártolja, akarván, hogy az 1848-ki vál. törvény hagyassék meg.

Boncs Döme az elnök által kétszer intetett meg a tárgyhöz visszatérés végett: beszélt az erdélyi oláhok viszonyairól, tekintettel az aradmegyei oláhok viszonyaira s tekintettel a vál. tv.-javaslat igazságtalan kényszerbeosztására. Matolay indítványát fogadja el.

Döry János mai szónoklatával fölülmulta még Vidlicskayt is. Virgiliusból szavalt, szavalt Ovidiusból, a mennyit tudott, elmondta, Virgil mint kezdte Aeneisést, s milyen epitaphiumot csinált önmagának, mit mondott Aeneás Didónak, mikor ez Trója veszedelmének elbeszélésére szólítá föl, s mit mondott szőlőnek Deák Ferencz, mikor verseit olvasta: Jan-kó! poeta ugyan nem leszesz, de jó kocsis válhatnak belőled! — mire aztán megvallja a tisztelt háznak, hogy lovai nem levén, beszélgetni meg nem akarván, nem követhette nagy hazánki tanácsát. Elnök végre aztán fölkér-vén igen szépen, hogy vegye figyelembe tőle telhetőleg a parlament méltóságát, fölhozta, hogy ő novellákat is irt, melyeket csak azért égetett el, mert jó címet nem talált hozzájuk; a cím tehát nagyon fontos, mily hiba lenne a socialis életben is, ha azt mondaná szőlő a belügyministernek: „Bizony szoc cime van javaslatának tens uram.“ A cím tehát rosz. Matolay módosítványát fogadja el.

P. Szathmáry Károly bizelg magának, hogy előtte jártak valóban klasszikus szónoklata után is; fog némi babérokat böngezní. Csakugyan sikerült is egy elnöki tárgyratérítést kiérdemelni magának. Teljes kéjelvezettel csapong el a tárgytól annyira, mennyire csak megengedi szellemi látköre, — mondom: dominus Tóth nobis haec otia fecit! Azt hiszi, hogy a javaslat sorsa balra fog eldőlni s azért azt indítványozza, maradjon a cime addig is: cimtelen törvényjavaslat.

Több szónok nem levén következett volna a szavazás, mely azonban az esti ülésre halasztatott.

Négy óraker pártkonferencia, 5-kor nyilvános ülés.

*

Az esti ülés 5 órakor nyitja meg Som-sich Pál elnök.

Kállay Ödön indokolja az ellenzék által használt parlamentáris fegyvert. Reményli,

feletti vitákban, orditoztak egymásra a fenyo asztalon keresztül valamely községi út tervezése alkalmával, ezért osztán ez intézvényt általában nagyszerű előhaladásnak tartották. Eddig a champterre-i évfodulati ünnepély tisztán család színezetű volt, melyet csak a környék falusi lakossága látogatott; de a községi tanács arra a szerencsés ötletre jutott, hogy az ünnepélyt lehetőségig közérdekűvé kell tenni. Az igazat megvallva, ebben az erényre buzdítás ohajának koránt sem volt akkora része mint a községi pénztár megtöltése vágyának; de az eredmény mindkét esetben körül-belől egyre ment ki. Ha ugyanis Párisból sok embert lehet oda csalni, ezeknek nagy hihetőséggel pénz is kell magokkal hozniök, s ha pénzt hoznak, ugy nemcsak a községi pénztárt lehet megtölteni, hanem a jutalom díjt is meg lehet növelni és így nem fog-e növekedni az erény jutalma is?

Ez okból az ünnepély más nemű vonzalmához előbb állatkiállítás, majd sokadalmat, később tűzijátékot csatoltak; mig lassan lassan, vonzalomról vonzalomra haladván, a „rózsahölgy“ (így nevezték az erény példány-képét) megkoszorúzása Páris körül száz mértföldnyire a legnépszerűbb látványvá nőtte ki magát; olyasmivé, a mit minden idegennek színtugy meg kellett nézni mint a tuillériák palotáját, melyben uralkodók laktak és a Place de la Roquette-t, melyen a gonosztevőket végezték ki. A mily arányban szökken azonban a látvány fontossága, abban növekedett szükségesség a rózsahölgyi is. Eleinte egy szegény leányból telt ki, a ki megkapta rózsakoszoruját, ötszáz frankját és azon feljül semmit; de mikor minde-nünnen özönlött a sok idegen, s nem szűkmakulag vetette adományát az istentisztelet alatt körülhordozott bársony zacskóba: akkor a nászajándok közelebb járt az ötezer, mint az ötszáz frankhoz, s érdemessé lett arra, hogy szegény leányok és munkások magzatáin kívül más is vágyjék rá. Azt mondják, hogy ezután saját szerű viták kezdtek hallhatók lenni a községi tanácsban,

A ,KELET' TÁRCZÁJA.

Oh nemzetem...*)

Oh nemzetem, oh magyar nemzet!
Ha mondhatnám azt is: te nagy!
Mindent feledsz, mit sem tanultál,
Heves, hiú, könnyelmű vagy.
Mind elhiszed, mit jó magadról
Hizelgöd lármás ajka vall.
Rég lángbeszéd csalt a hinárba,
Most a lelketlen is becsal.

Esztély, s nehéz, de biztos munka
Tetszésed' meg nem nyerhetik;
Kortescsiny, zaj és léha tervek,
Ez az, miben kedved telik.
A törpe nagyravágyók serge,
Mindenre könnyen rá beszél,
S örvény felé evezve gyorsan,
Ajkad mosolyg, szived remél.

Nehéz szeretni hiven téged
Még nehezebb szolgálni hűn:
Rógeszmét tartasz bölcsesegnek,
S erénynek, a mi honfűbűn.
A tett a szó árjába fűlad
És a való álmokba vesz;
Már égnek a Sibylla-könyvek,
Oh az utolsó drága lesz!

Nem kértem tőled soha semmit,
Sem hivatalt és sem babért.
Szerettelek, szeretlek holtig,
Ebben találok drága bért.
Oh tünd ér te, ha ki mondom,
Mi nyom, mi fáj, kétségbe dönt,
S mig udvaroncziid hizelegnek,
Híved keserű könnyet önt.

Gyulai Pál.

*) A Reform tárczájából.

hogy a nép a következő képviselő választáskor igazat adand az ellenzéknek és elítélendi a kormány politikáját.

Elnök: Kérem, tessék a tárgyhöz szólani. (Helyeslés jobbfelől.)

Kállay Ödön folytatja beszédét. Tagadja, hogy pártja agrarius mozgalmakat szívesen. A mily hive a demokráciának, époly el-
lensége a demagógiának.

Kunde Kanut: az 1848-ki évek alkotásait egymásután rombolják le, e választási törvény is egy új alkotását rombolja le az 1848-nak.

Berec Ferencz: Félne városa utcáin menni, ha nem szólalna föl a törvényjavaslat ellen. —

Simonyi Ernő: Rekedtnék mondja magát; ennek dacára per longum et latum beszél. A reakciónak, mely a jelen választási törvényjavaslatban foglaltatik, csak egy példája van, midőn 1851-ben a francia kamara az általános szavazatjog helyébe censust állított.

Dunszt Ferencz a magyar Veszprém baloldali képviselője rossz magyarságával és botrányos mondattanával sokáig untatta a ház tagjait.

Tóth Kálmán, Luksich Bódog a czimhez beszélnek.

Majoros István: A kormánynak „gyávaságot” vet szemre.

Elnök: E kifejezésért rendre utasítja. (Helyeslés balfelől.)

Majoros: Nem fogadja el a rendreutastást.

Elnök: A házat kérde: vajjon helyes volt-e a rendreutastás?

Az egész jobboldal feláll s többen a baloldalon is, mint Vécsey, Csernátyny.

Majoros: Ujlag ismétli állítását, ezért elnök a ház helyeslése közt a botrányos magaviseletű szónokot újra rendreutastotta.

I-s ő k ő z l e m é n y .

A kolozsvári torna-vívó intézet felállítása végett kibocsátandó 400 drb. 100 frtos részvényre aláírtak :

Szász Domokos ur ivén: A kolozsvári ev. ref. főtanoda 10 részvényt, Szabó Sámuel 1, Sámi László 1, Szász Domokos 1, Sárkány Ferencz 1, dr. Brandt 1, Sebestyén Mihály 1, Weisz Mór 1, Nagy Lajos 1, dr.

A tanács egyik fele örökös ellenkezésben levén a másik felével — minthogy természetesen, igazságos s öt illő is, hogy minden tanács két fele így legyen — az erényi választások az évenkénti birkózások alkalmává váltak, melyekben gunyor, támadás és éles szemrehányások tágasabb küzdterre is érdemes szabadsággal váltották fel egymást. A tanács ellenzéki fele, mely számban kevesebb, de — az ellenzéknek modora szerint — szájban hősiebb vala, koronként hevesen vádolta a többséget, hogy a községre oly kétes minősültségű rózsahölgyet akar tukmálni, kinek a megválasztásra minden igénye ragyogó szemei s készséges mosolygása, vagy a ki tényleg leánya, unokahuga, rokona, vagy isten tudja mije a többségi tagoknak. Erre a többség tagjai méltatlankodva viszonozták, ha az ellenzéknek szabad keze volna, ugy csak az lehetne rózsahölgy, a ki kancsal, puposhátú vagy mankón járó; a minthogy tényleg mint az országgýűlési ellenzéknek kiváló kedvök telik oly indítványokkal, törvényjavaslatokkal lépni fel, melyekről jól tudják, hogy keresztül nem vihetik: szintegy a Champierre-i ellenzék rendszeresen és erélyesen oly jelölteket pártfogolt, a kiktől el lehetett mondani legalább annyit, hogy erényük megőrzése nem sokba került, miután senkinek sem lehetett oly kevés izlése hogy ostromolja. Alig van miért megemlítem, hogy a többség végeredményben mindig keresztülvitte jelöltjét, az ellenzék pedig nem levén más módja kimutatni rosszslását, amaz régi kiegészítő eszközöz folyamodott, hogy a rózsahölgy jó hírneve rovására gyenge tréfákat és burkolt gyanúsításokat hozott forgalomba. Ebből a lett, hogy a közvélemény rendszerint az ellenzék pártján levén — mint színházban a nézők a mulattató színész pártján — rakás furcsa adoma járt szájról-szájra, melyek közül egy bizonyos emlékezetes alkalommal arra czélzott, hogy pártfogás után oly fiatal nőt választottak meg rózsahölgynek, a ki . . . a ki . . . De bocsánat, most veszem észre, hogy én is szinte pletykálék.

(Folyt. köv.)

Kolozsvári Sándor 1, Szász Gerő 3, Nedoroszték János 2 részvényt.

Dr. Haller Károly ur ivén: dr. Maizner János 2, Szentiványi Gyula 1, Züllieh István 2, dr. Csiki Viktor 1, Folly Mihály 2, Nik Ferencz 1, Magyar Mihály 1, Karvázy Gyula 1, Csiky Imre 1, Hutflesz Károly 5, Wagner Frigyes 1, Bokros Ádám 1, Bogdán István 1, Merza Joachim id. 2 részvényt.

K. Pap Miklós ur ivén: Gamauf Vilmos 1, Korbuly Bogdán 5, Gámán Zsigmond 2, Fröhlich Vilmos 2 részvényt.

Móricz István ur ivén: Várady Móricz 2, Macedonfi Vinceze 2, Jakab Elek 1 dr. Brenesán Sándor 1, Stein János 1, dr. Hincz György 2 Kovács Károly 2, Kővári Mihály 1, Pál Sándor 2, dr. Szóts Emil 1, Pap János 1, Makoldy Sámuel 1, Filep Samu 1 részvényt.

(Folytatjuk.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márc. 21-én

— **Király ő felsége** e hó 20-án Gödöllőre rándult s csak e hó 23-án fog ismét Budára visszatérni.

— **Gr. Andrássy** külügyminiszter e hó 20-án utazott vissza Bécsbe.

— **A kir. igazságügyminiszter** az abrudbányai e. f. kir. törvényszékhez irodatisztát: Velczán Miklós topánfalvi járásbíróági végrehajtót; innokká: Kleeberg Antal volt megyei törvényszéki innokot; telekkönyvi innokká: Székely János, abrudbányai városi innokot; az abrudbányai járásbíróshoz innokká: Várad János, topánfalvi járásbíróshoz végrehajtót és a topánfalvi járásbíróshoz innokká: Zudor Ákos szolgabírói segédet nevezte ki.

— **A Teleky-pályadíjat** csakugyan Dóczy (Dux) Lajos „Csók”-ja nyerte el. Az akadémia utóbbi ülésén tette meg Tóth Kálmán a bírálati jelentést, igen sok dicsérettel méltatta nem csak a pályanyertes, hanem még pár más darabot is.

— **Molnár Aladár,** kinél közművelődési ügyeinknek alig van buzgóbb munkása „Közművelődési dolgozatok” című füzetéből megint egy számot bocsátott közre. E füzet tartalma „A népiskola tanfelügyeleti külföldön és hazánkban.” Szerző a mivelt. külföld példái után indulva az általános bevezetésben méltatja a népiszkolai tanfelügyelet jelentőségét hazánkban, majd ismerteti az intézmény állását Hollandban, Belgiumban, Badenben, Bernben s ez előzmények alapján jelöli ki aztán a magyar tanfelügyelet hiányait s a szükséges reformokat. — Az Athenaeum kiadásában megjelent csinos füzet ára 60 kr. Ajánljuk minden iskolabarat figyelmébe.

— **A városi képviselő** tegnap, tizenöt képviselő kívánságára, a házszabályok értelmében, rendkívüli közgyűlést tartott, tárgyalandó a tanács azon választás s illetőleg indokolt előterjesztését, melylyel Szász Domokos képviselőnek a szesz haszonbér tárgyában tett s lapunk által is jelzett interpellációjára felelt, s igazolni törekedett amaz eljárását, mely szerint az eredeti szerződésnek egyik pontját, állítólag a regale biztosítása érdekében, a közgyűlés beleegyezését nem kérve ki, némi kibővítésekkel pótolni szükségesnek látta. A képviselő a tanács előterjesztést, mielőtt tárgyalás alá venné, Simon Elek indítványára, a jogügyi bizottsághoz azon utasítással tette át, hogy véleményét a nyolcznap alatt tartandó s kizárólag e nagyfontosságú ügy tárgyalása végett összehívandó rendkívüli képviselő elébe terjessze be. Fölölvastott továbbá a szakbizottmányi s tanácsai vélemény a túlzott egylet tárgyában Popini Nándor által készített javaslatról; a képviselő azonban dr. Haller és Szász képviselők felszólalása következtében, a beadott jelentést „vissza származtassa” a szakbizottsághoz azon meghagyással, hogy a polgármester által a város nevében fölkért Gamauf Vilmosnak, mint kitűnő szakférfiúnak, ugyan-e tárgyban tett alapos javaslatát is vegye tüzétes tárgyalás alá valamint képviselő Bogdán Istvánt és azon ajánlatát, mely szerint a tűzoltáshoz megkívántató lovak tartását, a temetkezési társulat által szükségképen tartott lovak dolgával lehetne kombinálni s ezeknek tekintetbe vételével tegye meg ajánlatát. Végre megjegyezzük, hogy a polgármester indítványára a képviselő az ülés elején jegyzőkönyvileg fejezte ki sajnálatát Mikó Lőrincz, városi derék képviselőnk elhunytá fölött.

(m. b.) **Városunk** fényesen bebizonyítja, hogy a színészet ügye iránt mindig meleg érdekeltséggel volt. Alljon itt utánzásra méltó példaként egy pár név, melylyel többször van alkalmunk találkozni, mikor közművelődési célok előmozdításáról van szó. A vidéki nyugdíj-alap gyarapítására ugyanis adakoztak: gr. Eszterházy Géza 100 frtot, br. Wesselényi Béla 50 f Szilvási Béla 20 ftot, gr. Teleky Károly 25 ft gr. Eszterházy János 10 ftot, és gr. Eszterházy Miguel 10 frtot. Ha a királyhágtntuli részek krózsusi főrangui nem maradnak az erdély-

részek mögött: Thalia papjai egykoron könyves szemek nélkül tehetendik le vándorbotjukat, mikor a pálya végén biztos nyugalomba vonulnak vissza.

— **Bakódy Lajos,** zongoraművész, Kolozsvárt elhagyva jó sikerrel hangversenyzett eddig: N.-Szebenben, 2 ízben, N.-Enyeden szintén 2 ízben, K.-Fehérvárt, Szász-Régenben, Szász-Sebesen, Szászvároson, M.-Vásárhelyt 2 ízben sat. Most Déván tartozkodik s épen ma ád ott hangversenyt a casinó termében, onnan Brassó felé indul, mielőtt Kolozsvárra visszatérne, hol még egy 2-ik hangversenyt rendez saját orchestralis műveiből. Ennyit előleges figyelemztetéül a zenekedvelőknek.

— **Szilágyiné** jutalomjátékául a mára hirdetett Tulipatan és Takarodó után, a jutalmazandó gyöngékedése következtében csak szombaton kerül színre.

— **Távirataink** mostanság, gyakorta megkésnek. Igy tegnap is lapunk bezárta után vettük a hirt, hogy a baloldal megint compromissumot ajánlott a jobboldalnak; a pártok ennek folytán 9—9 tagu bizottságot választottak (jobboldal: Zsedényi, Trefort, Kemény G., Bánó J. Széll K. Gorove I. Falk M. Perczel B. és Pulszky; baloldal: Ghicz K. Tisza K. Simonyi L. Várady G. Szontagh P. Pécsy T. Simonyi E. Iványi D. és Helfy I.) s az egyezkedés már meg is indult. Táviratunk szerint a feltételek lennének: a választási tjavaslat elfogadása csekély módosításokkal; parallel ülések tartása, melyek egyikén a sürgös törvények intéztetnének el, másikán az 5 éves ciklus beszüntetnének agyon. A ma reggeli lapok szintén reményüket fejezik ki a compromissum létre jötte iránt; mai táviratunk — ha ugyan megint el nem késik — értesít az eredményről.

— **Félni lehet** azonban, hogy a compromissumból nem lesz semmi, mert a tordai bölcse polgárok feliratilag biztatják Tisza Lászlót a ma érkezett Honban, hogy szónokoljanak tovább. —

— **Történelmi** s régészeti munkán dolgozik Rómer Floris, mely a magyarországi falfestmények rajzát s leírását fogja tartalmazni. A falfestmények legrégibbjei közé tartoznak a turesinai templom festményei, melyek Szent László ismeretes legendáját illusztrálják. E falképek kapcsában tárgyalja Rómer a magyar öltözet történetét, melyre vonatkozólag évek óta szerzi az adatokat. Az említett nagy munkának ez érdekes töredékét fogja a tudós régész közelebbi székfoglalása alkalmával az akadémiában bemutatni.

— **A budai szinkörben** a nyáron át Miklósi Gyula társulata fog működni, ki jelenleg a pécsi színházat bírja.

— **Népszerű előadásokat** tartanak darab idő óta a budai reálitanodában a természettanból, történelemből stb. Ez előadásokat a hölgyvilágból is igen sokan látogatják.

— **M-Ludason** a róm. cath. templom alap javára — jelen év aprilis 2-án táncszestély rendeztetik. Salamon János a híres népzenező fog zenekarával közreműködni. — Nem annyira e táncszestély, mint inkább azon szent czél előmozdítása, melylyel az egylet egybekötte van, készletti lapunkat arra, hogy a tisztelt olvasó közönségnek ez ügyre becses figyelmét és anyagi pártfogását annyival inkább kikérjük — mert Maros-Ludas közséégének, előhaladására való ernyedetlen törekvése, megérdemli azt. — Kegyes adakozásokat la punk szerkesztőse is szívesen eljuttat rendeltetései helyére.

— (m. b.) **Vidéki színészetünk** rendezése körül, — mire nézve az e hó 26-ára Pestre összegyűlendő színész congressustól átvő eredményeket várhatunk, — a munkálatok helybeli szintársulatunk vezértagjai által már beféjeztettek. Nem mulaszthatjuk el ez alkalomból fölemlíteni azt a tapintatos eljárást, melyet szintársulatunk követett, midőn a színészetünk érdekeit oly melegen pártoló és azért mindig lelkesülő Eszterházy Géza gróftól közfelkiáltással megválasztá a színészi külföldi tanács kültagjának.

— **Az erdélyrészi városokban,** a K. K. kimutatása szerint a polgárosítási díjak a következők voltak: 1) Kolozsvárat: 1 osztályiak fizetnek 18 frt 30 kr, 2. oszt. fiz. 13 frt, 3. oszt. fiz. 9 f. 30 kr, 4. oszt. fiz. 4 frt polgárosítási díjt, váltó rénsen forintokban. 2) M.-Vásárhelyen: 1. 1. o. fiz. 13 frt, 2. o. fiz. 9f. 15 kr, 3. o. fiz. 6¹/₂ frt 40 kr, 4. o. fiz. 2 frt 30 kr (pengőf.) polgárosítási díjt. 3) K.-Fehérvárat: 10 pengőfor. 3) Sz.-Ujvárat: 100 pengőfor. 5) Erzsébetvároson: 25 pengő forint 6) Abrudbányán: 4—40 p.-forintig. 7) Vizakán: 5—10 váltó r. for. 8) Vajda-Hunyadon: (nem volt majorsági pénztár.) 9) K.-Vásárhelyen: 6—12 p.-frtig. 10) Hátszeg: (nem volt maj. pénztár.) 11) S.-Szt.-Györgyön: 2 frt 30 kr. v. 12.-Sz.-Udvarhelyen: 10 frt pp. 13) Bereczken: 4 frt 30 kr. 14) Csik-Szeredában: 4 frt 30 kr, 15) Széken: 4 frt 30 kr. 16) Kolozson: 9 frt. 17) Tordán: 25 frt. 18) N.-Enyeden: 50 frt. 19) Deésen: 10 frt. 20) Zilahon: 3—6 frtig. 21) Ilyefalván: (nem volt maj. pénztár.) 22) Oláhfalú mezőváros: (szintén nem volt.) 23) Sz.-Régenben: 3 frt. 24) Körös-

bányán: (nem volt maj. pénztár.) 25) Tekében: 4 frt 30 kr. Egy kimutatás ugyanez időből és szám alatt a szász városok polgárosítási díjmértékeit e szerint tünteti elé: 1) N.-Szebenben: 1 osztály 6 r. frt, 2. o. 2 r. frt, 3. o. 1 r. frt. 2) Segesvárat: 6 r. frt. 3) Brassóban: 6 r. frt 50 kr. 4) Medgyesen: 6 frt. 5) Beszterczén: 1. osztály 60 r. frt, 2. o. 45 r. frt, 3. o. 22 r frt 30 kr. 6) Sz.-Sebesen: 1. osztály 1 r. frt 140 kr, 2. o. 3 r frt, 3. o. 4 r. frt. 7) N.-Sinken: 4 r. frt. 8) Szeredahelyen: nincs. 9) Köhalomban 4 frt. 10) Ujegyházon: nincs. 11) Szászvároson: 5 r. frt 50 kr.

— **(Necrolog.)** Krassai József, helybeli derék polgár, életének 65-ik, boldog házassága 8-ik évében, több heti szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után, f. hó 19 én d. u. 2 órakor, jobb létre szenderült.

— **Stettinben** e hó 11-én három éjszaki fény jelentkezett. Az első reggeli 5 és 6 óra közt, a második esti 9 óra tájt, a harmadik végre éjfélkor, mely azonban a csillagsugáros éjben csakhamar elmerült, s csak az éjszakkéleti égboltozat rendkívüli erős, hirtelen felragyogó és ismét enyésző világosságát tanúsítá egy intenzív északi fény létét. A február 4-iki északi fény, mely, itt szintegy mint Dél-Európában Konstantinápolyig látható volt, Gall breslaui tanár számítása szerint a föld felett mintegy 60 mfnyi magasságban mutatkozott.

— **A respublica** nyugton alhatik, mivel a híres trónbajhász Chambord gróf jelenleg Frohsdorffban a vadászat csendes örömei között tölti napjait.

— **Smyrnában** dr. Scherzer cs. és k. főkonsul és udvari tanácsos indítványára az osztrák magyar gyarmat legtektintélyesebb kereskedői gyűlést tartottak, hogy azon akadályokról értekezzenek, melyek az ausztriai közlekedéseknek még utjában állanak, valamint azon alkalmas eszközökről, melyek által Smyrna és Triest között a kereskedés és hajózás fejlesztessék. Végre abban történt megállapodás, hogy egy bizottság nevezetett ki, mely a legjelentékenyebb be- és kiviteli osztrák és magyar kereskedőkkel a gyarmat jogos panaszait emlékiratba foglalja, melyet a külügyminiszternek, valamint az osztrák és magyar kereskedelmi miniszternek át fognak nyújtani. A világiállításiügy is szőnyegre kerülván, valószínűleg néhány bizalmi férfit választanak, kik a beenszültötteknek a tárgyak megválasztásánál segédkezet nyújtanak.

— **Prága** legidősebb asszonya egy őrnagyné, ki dacára annak, hogy 87vegyi fátyola 114 évet takar el, a legjobb egészségnek örvend.

— **A második** császárság minden szerzeménye lassanként dombra kerül. Közlebb ugyanis Londonban az udvari kocsik árveztettek el, s a sors vagy a véletlen ugy akará, hogy azok egy temetkezési vállalkozó birtokába menjenek, ki most azokat gyászkocsikká fogja alakíttatni.

— **Az „Ariadne”** nevű hadi hajó Gibraltárból jövő távirat szerint hajótörést szenvedén, két ifju tengerész tisztje és 9 matroza a tengerben találta sirját.

KÖZGAZDASÁG

A szamosujvári piac árai márt. 17. ausztr. mérő Búza 5 ft 80 kr., elegybúza 4 ft 10 k. rozs 3 ft 90 kr. kukoricza — ft — kr. Zab 2 ft 20 kr. pityóka 2 ft 90 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsir 60 kr. Egy kupa borsó 30 kr., lenese, iczéje 26kr. paszuly, iczéje 14kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt. Egy font marhahus 20. Egy mázsa széna 1 frt 90 kr. Egy öl tűziakemény 15 ft — kr.

A m.-vásárhelyi piac árai márt. 14-ről, alsó ausztr. mérője. Tisztabuza 4 ft. 20 kr. rozs 3 ft 40 kr. Elegybúza 3 ft 60 kr. Zab. 1 ft 60 kr. Széna köve 2 ft — kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 13 ft — kr. Egy font fagygyuertya 38 k. Marhahus fontja 20 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lenese kupája 20 kr. Paszuly kupája 16 kr. Burgonya, mérője 2 fr 30 kr. Disznózsir fontja 76 kr.

Felelős szerkesztő **Szász Béla.**

Nyiltér*)

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. január 1-től:

Kolozsvárról Szamosujvár Deésre, mindennap reggeli 8 órakor. Deésről Szamosujvár Kolozsvárra, minden nap 3 óráig. 1 órakor. 1 személy ára 30 font szabad podgyással Szamosujvárig 2 frt. 40 kr. Deésig 3 ft. 20 kr. — Kolozsvárról Torda és Felvinczre naponta kétszer reggeli 7 óra és délután 4 órakor egy személy ára Tordáig 2 frt. Felvinczig első és közbüles Coupe 4 frt. hátulso coupe 3 frt. 60 kr. 30 font szabad podgyással. Felvinczről Torda és Kolozsváraminden nap kétszer reggeli 5 óra és délutáni 6 órakor; a Kolozsvár és Felvincz közötti naponta gyors kocsi menetek mindég a vonatok indulására érkeznek oda, és megérkezéük után jönnek Kolozsvárra.

*) E rovatallat közlöttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

HIVATALOS.

423. — 1872.

(113)

(2—3)

Hirdetmény.

Nemes Torda-megye aljárú járás szolgabírója által ezennel közhírré tétetik, miszerint e pusztá-egresi összes korcsmajog **f. é. április 10-én** hasznosbérbe fog Aljárában tartandó nyilvános árverezés útján adatni.

A kivenni szándékozók tartoznak 10% bánatpénzt az árverezőbizottmánynak az árverezés kezdete előtt letenni. Ezen korcsmajog azon észrevétel mellett adatik ki, hogy mindaddig, míg az arányosítás keresztül vitetik, a begyüldendő hasznosbéri összeg a mi a közbirtokosságot illeti a tordai kisegítő-pénztárba tételményeztetik le, a közönséget illető $\frac{1}{8}$ hasznosbéri összeg pedig a községi közterhek fedezetére az előjárásnak kézbesített fog.

Addig is a feltételek alólírtánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Aljárú szolgabírótól.

Aljárú, mártius 18. 1872.

Dávid András,
szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(112)

(2—3)

Eladó ház és telek.

Gyulafehérvárt a Széchenyiutczában, az ugynevezett Szoboszlai-féle ház és telek, a rajta levő 3 osztálybeli lakó és gazdasági épületekkel, tágas kövezett udvarral, nagy gyümölcsös és veteményes kerttel eladó. Értekezhetni itt Kolozsvárt id. Biró Miklóssal bel-szénuteza 131 sz. Gyulafehérvárt Dánffi Károlylyal; Sz.-Kereszturon Papp Jánossal.

Eladó széna és sarju

P. Sz.-Miklóson, Szamosfalván alól.—Értekezhetni lehet iránta, Kolozsvárt a nagy-piaczon a dr. Szabó-háznál az emeletben.

ELADÓ ERDŐ.

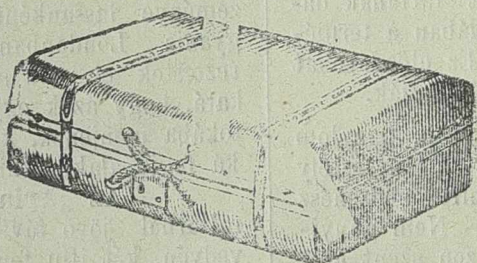
A kovácsi határon, Kolozsvártól 2 $\frac{1}{2}$ órányira, mintegy 28 hold szálas erdő, melyben 4 — 6 öl hosszú, 9 — 18 hüvelyk átmérőjű tölgy- és cserfák eladók.—Értekezhetni Stein Jánossal Kolozsvárt.

Birtok eladás Kolozsvártt!

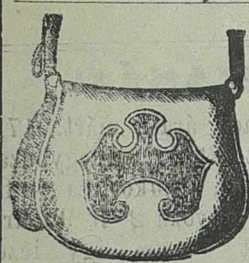
1. Néhaj Lőrintzi Mihály ur hagyatékához tartozó telek.
2. Kilencz darab szántó-föld.
3. Egy darab legelő.

4. Egy darab káposzta föld.
 5. Békásba egy gyümölcsös.
- Örökáron eladó, vagy el nem adhatás esetében bérbe kiadó.
- Értekezhetni azok iránt, Magyar Mihály és Fekete Pál biztosokkal.

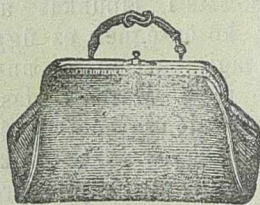
Utibőröndök
NAGY
raktára.

Utibőröndök
NAGY
raktára.

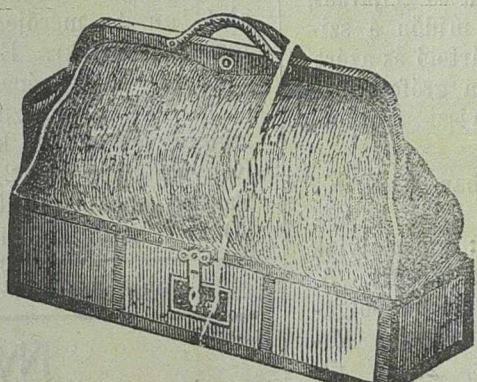
Mindenféle nagyságu, s a legjobb anyagokból készült
útibőröndök
valamint mindenféle utazási kellékek
nagy választéka áll a t. utazó közönségnek,
legjutányosabb árakban
rendelkezésre

a Nagy árutárlatban

Csapó Sándornál Kolozsvártt.

Utibőröndök
nagy
raktára.

Utibőröndök
nagy
raktára.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében Kolozsvártt kaphatók:

Iromány-példák

az új magyar polg. törv. rendtartáshoz, tekintettel az első folyamodásu kir. törvény-székek és járás-bíróságok rendezésére. Közzéteszi a „Jogtudományi Közlöny” szerkesztősége. Ára 2 frt 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűiyei kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

A csödtörvénykezés Magyarországon és Erdélyben.

Irta Herczegh Mihály. Ára 2 frt 80 kr.

Egy rút hölgy története.

Regény. Irta Dincklage Campe bárónő. Ára 1 frt 60 kr.

Magyar rege-világ.

Irta P. Szathmáry Károly. Ára 1 frt.

ELBESZÉLÉSEK.

Irta Jósika Julia. 2 kötet. Ára 1 frt 60 kr.

Előítélet és fölvilágosultság.

Regény. Négy kötetben. Irta Beniczky Bajza Lenke. Ára 4 frt.

A magyarországi protestáns-egylet évkönyve.

(Az 1871-ki pesti alakító közgyűlés naplója.)

Szerkesztette Kovács Albert. Ára 1 frt.

A protestáns egyházi beszédvár

IV-dik kötete. Szerkeszti és kiadja Margócsy József. Ára 1 frt 40 kr.

Legujabb és jobb hangjegyek zongorára:**Erdő erdő, sűrű erdő.**

20-dik magyar ábránd népdalok felett.

Szerző Székely Imre. Ára 1 frt 20 kr.

Tomásháti emlék,

21-dik magyar ábránd Kerekes András, Tarka tollas kalapom és Garibaldi nótája felett.

Szerző Székely Imre. Ára 1 frt 50 kr.

FESCHÉ GEISTER.

Walzer von Eduard Strauss. Ára 80 kr.

DOROTHEA.

Polka française von F. Roth. Offenbach után. Ára 42 kr.

PAIMPOL und PERINETTE.

Polka française von F. Roth. Offenbach után. Ára 42 kr.

DOROTHEA—QUADRILLE

nach Motiven der gleichnamigen Operette von Offenbach, von A. Leitmayer. Ára 54 kr.

Elméleti és gyakorlati**ROMÁN NYELVTAN.**

Ahn-Ollendorff tanmódzere tekintetbe vételével. Irta KOZMA ENDRE.

Ára füzve 1 frt 20 kr.

Elemi vallástán

egyszerű kérdések és feleletekben.

A reformált elemi és népiskolák

használatára készíté PANCZÉL FERENCZ, kendi-lónai ev. ref. lelkész.

Ára kemény kötésben 20 kr.

Községi faiskola.**Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre.**

Községek, néptanítók, gazdák számára írta Kócsi Károly, a kolozsvári ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-rét, X. és 200 lap. Ára 1 frt 50 kr.

BUZOGÁNY ÁRON.**A föld egyes népeinek s országainak ismertetése.**

Brassai Sámuel természeti földirátának második, vagy polgári része.

2. javított kiadás. 8-rét 60 kr.

kötve 70 kr.

Haller Károly, Hilibi.

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legujabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.

n. 8-rét (816 l.) Ára 6 frt. Vászonkötésben 6 frt 80 kr.

Groisz Gusztáv, jogtudor. stb.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás.

(1868: LIV. törvénycikk.) Felvilágosító és utasító jegyzetekkel. n. 8-rét (662 l. 5 frt. Vászon kötésben 5 frt 75 kr.

Törvénytudományi műszotár,

közre bocsátja a magy. tudós társaság.

2-dik tetemesen bővített kiadás.

Ára 2 frt.